

საქმე №1ბ/1713-19

გ ა ნ ა ჩ ე ნ ი
საქართველოს სახელით

10 თებერვალი, 2020 წელი
თბილისი

ქ.

**თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა
პალატის მოსამართლე: მარინა ხოლოაშვილმა**

ზაზა ჭანტურიძის მდივნობით,

სახელმწიფო ბრალმდებელი: ო-----ის

ადვოკატ: ლ-----ის

გამართლებულ: ს-----ის

მონაწილეობით,

ღია სასამართლო სხდომაზე, გურჯაანის რაიონული პროკურატურის პროკურორ
ო-----ის სააპელაციო საჩივრის საფუძველზე, განიხილა სისხლის
სამართლის საქმე გამართლებულ **ს-----ის** დაბადებულის 1-----
---, საქართველოს მოქალაქის (პირადი #-----, არასრულისაშუალო
განათლებით, ნასამართლევის, დაოჯახებულის, რეგისტრირებულის: ლ-----
-----ში და ფაქტობრივად მცხოვრების: ქ-----
--- მიმართ, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 126-ე მუხლის
მე-2 ნაწილის „გ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით;

აღწერილობით – სამოტივაციო ნაწილი:

პირის ბრალდების შესახებ დადგენილების მიხედვით, **ს-----მა** ჩაიდინა
ოჯახში ძალადობა, ესე იგი ოჯახის ერთი წევრის მიერ სხვა წევრის მიმართ
ძალადობა და სისტემატიური სიტყვიერი შეურაცხყოფა, რამაც გამოიწვია
ფიზიკური ტკივილი და ტანჯვა, და რასაც არ მოჰყოლია საქართველოს სისხლის
სამართლის კოდექსის 117-ე, 118-ე და 120-ე მუხლებით გათვალისწინებული
შედეგი, ჩადენილი არაერთგზის, ორი პირის მიმართ.

აღნიშნული გამოიხატა შემდეგში:

ქ. ყვარელში მცხოვრები, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹ მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით ნასამართლევ ს-----ი, 2018 წლის ნოემბრიდან 2019 წლის 21 თებერვლამდე სისტემატიურ სიტყვიერ შეურაცხყოფას აყენებდა მეუღლეს - ზ-----ს და შვილს - ო-----ს, რაც იწვევდა ამ უკანასკნელთა ტანჯვას. 2019 წლის 21 თებერვალს, ქ-----ი მდებარე საცხოვრებელ სახლში, ს-----მა სცემა მეუღლეს ზ-----ს, რა დროსაც მან განიცადა ფიზიკური ტკივილი.

გურჯაანის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 22 ივლისის განაჩენით:

ს-----ი ცნობილი იქნა უდანაშაულოდ და გამართლდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ე“ და „გ“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში.

ს-----ის მიმართ შეფარებული აღკვეთის ღონისძიება პატიმრობა გაუქმდა;

გურჯაანის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 22 ივლისის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა გურჯაანის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა ო-----მა. წარმოდგენილი სააპელაციო საჩივრით სახელმწიფო ბრალმძებელი ითხოვს ს-----ის მიმართ გამოტანილი ზემოაღნიშნული გამამართლებელი განაჩენის გაუქმებას, მის ნაცვლად გამამტყუნებელი განაჩენის დადგენას და ს-----ის დამნაშავედ ცნობას საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში.

აპელანტი აღნიშნულის საფუძვლად მიუთითებს იმ გარემოებას, რომ ს-----ის მიერ ხსენებული დანაშაულის ჩადენა დადასტურებულია საქმეში არსებული მტკიცებულებებით;

პალატამ განიხილა რა აღნიშნული სისხლის სამართლის საქმე, მოუსმინა მხარეებს, შეამოწმა სააპელაციო საჩივრის საფუძვლიანობა, შეაფასა საქმეზე შეკრებილი მტკიცებულებები, მიიჩნია, რომ სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს და გურჯაანის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 22 ივლისის განაჩენი ს-----ის მიმართ, უნდა დარჩეს უცვლელად, შემდეგ გარემოებათა გამო:

აღნიშნული განაჩენით უტყუარადაა დადგენილი საქმის ფაქტობრივი გარემოებები და მტკიცებულებებს მიცემული აქვთ სწორი სამართლებრივი შეფასება. პალატა სრულად იზიარებს გასაჩივრებული განაჩენის მოტივაციას, როგორც ფაქტობრივ გარემოებებთან, ისე სამართლებრივ შეფასებასთან დაკავშირებით, რომ საქმეში არ არსებობს შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომლებიც გონივრულ

ეჭვს მიღმა სტანდარტით დაადასტურებდა ს-----ის მიერ ხსენებული დანაშაულის ჩადენას.

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ (ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 1988 წლის 6 დეკემბრის გადაწყვეტილება საქმეზე *Barberà, Messegue, Jabardo v. Spain*, პუნქტი 76-77) განმარტებულია, რომ პროკურატურამ უნდა წარადგინოს საკმარისი მტკიცებულებები იმისათვის რათა პირის მსჯავრდება მოხდეს. რაიმე სადავო მტკიცებულების შემთხვევაში საკითხი ბრალდებულის სასარგებლოდ უნდა გადაიჭრას. აგრეთვე, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს დასკვნით (ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2001 წლის 20 მარტის გადაწყვეტილება საქმეზე *Telfner v. Austria*, პუნქტი 15), უდანაშაულობის პრეზუმფცია დაირღვევა, თუ მტკიცების ტვირთი ბრალდების ნაცვლად დაცვას დაეკისრება.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, „მტკიცებულების შეფასების დროს წარმოშობილი ეჭვი, რომელიც არ დადასტურდება კანონით დადგენილი წესით, უნდა გადაწყდეს ბრალდებულის (მსჯავრდებულის) სასარგებლოდ“. ამავე კოდექსის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, „გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა“, ხოლო ამავე კოდექსის 269-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, „არ შეიძლება გამამტყუნებელ განაჩენს საფუძვლად დაედოს ვარაუდი“.

საქმის არსებითი განხილვისას, დაზარალებულებმა ზ-----მა გამართლებულ ს-----ის დედამ და ო-----მა გამართლებულ ს-----ის შვილმა, ისარგებლეს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 49-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქ/პუნქტით მოწმისათვის მინიჭებული უფლებით და უარი განაცხადეს ჩვენების მიცემაზე.

ს-----მა უარი განაცხადა ჩვენების მიცემაზე.

საქმეში არსებული ყველა სხვა მტკიცებულება მხარეთა მიერ სადავოდ არ გამხდარა და მათ საქართველოს სსკ-ის 73-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქ/პუნქტის საფუძველზე მიენიჭათ პრეიუდიციული მნიშვნელობა.

პალატა აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსკ-ის მე-3 მუხლის (ძირითად ტერმინთა განმარტება) მე-20 და 24-ე მუხლების თანახმად, მოწმე არის პირი, რომელმაც შეიძლება იცოდეს სისხლის სამართლის საქმის გარემოებათა დასადგენად საჭირო მონაცემები, ხოლო მოწმის ჩვენება არის მოწმის მიერ სასამართლოში მიცემული ინფორმაცია სისხლის სამართლის საქმის გარემოებათა შესახებ. მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეზე დაზარალებულებმა ზ-----მა და ო-----მა გამართლებულ ს-----ის დედამ და შვილმა, რომლებიც ბრალდების მხარეს სასამართლოში დასაკითხ პირთა სიაში ჰყავდა შეყვანილი და მათი ჩვენება სადავოდ იყო გამხდარი, პირველი ინსტანციის სასამართლოს სხდომაზე გამოიყენეს მათთვის საპროცესო კანონმდებლობით მინიჭებული უფლება, კერძოდ,

საქართველოს სსსკ-ის 49-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული უფლება - არ მისცეს ჩვენება, რომელიც დანაშაულის ჩადენაში ამხელს მას ან მის ახლო ნათესავს. ასევე, საქართველოს სსსკ-ის 50-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის დანაწესი, რომ ბრალდებულის ახლო ნათესავი არ არის ვალდებული იყოს მოწმე. „ახლო ნათესავის“ დეფინიციას კი განსაზღვრავს საქართველოს სსსკ-ის მე-3 მუხლის მე-2 ნაწილი, რომლის ჩამონათვალშიც სხვა პირებთან ერთად მითითებულია დედა და შვილი. **ზ-----ი და ო-----** **---ი** სწორედ ის პირებია (გამართლებულის ოჯახის წევრი), რომლებსაც შესაძლოა სცოდნოდეთ სისხლის სამართლის საქმის გარემოებათა დასადგენად საჭირო მონაცემები, თუმცა არ არსებობს მათ მიერ სასამართლოში მიცემული ინფორმაცია **ს-----ის** მიერ ბრალად შერაცხული კვალიფიკაციით დანაშაულებრივი ქმედების ჩადენის შესახებ.

სახელმწიფო ბრალმდებელი სააპელაციო საჩივარში და სააპელაციო პალატის სხდომაზე, გამამტყუნებელი განაჩენის გამოსატანად, აპელირებს საქმეში არსებულ შემდეგ წერილობით მტკიცებულებებზე - შეტყობინებაზე (განცხადება) ოჯახში ძალადობის ფაქტთან დაკავშირებით (შეტყობინებაში აღნიშნულია, რომ **ზ-----** **-----ზე** იძალადა **ს-----მა**) და ექსპერტიზის დასკვნაზე (აღნიშნულია, რომ **ზ-----ს** პირადი შემოწმების დროს მარცხენა ყურის ნიჟარის არეში აღენიშნებოდა სისხლნაჟღენთი, მარცხენა ლოყის არეში ნაჭდევ). სააპელაციო პალატა ვერ გაიზიარებს აღნიშნულ შეტყობინებასა და ექსპერტიზის დასკვნას, როგორც **ს-----ის** დამნაშავეობის დამადასტურებელ წერილობით მტკიცებულებებს, რადგან მათში მოყვანილი ფაქტებისა და გარემოებების დასადასტურებლად არ არსებობს პირველწყაროს (დაზარალებულ **ზ-----ის და ო-----ის**) სასამართლოში მიცემული ჩვენება საქმის გარემოებებთან დაკავშირებით.

საქართველოს სსსკ-ის 126¹-ე მუხლით - ოჯახში ძალადობა, გათვალისწინებული, - კონკრეტული დანაშაულის ობიექტური მხარე გამოიხატება: ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ძალადობაში, სისტემატურ შეუარცხოფაში, მართლსაწინააღმდეგო შედეგში, - ფიზიკური ტკივილი (რასაც არ მოჰყოლია სსსკ-ის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლებით გათვალისწინებული შედეგი), დაზარალებულის ტანჯვა და მიზეზობრივ კავშირში ქმედებასა და შედეგს შორის. განსაზღვრული დანაშაულის შედეგი არის ის, რომ მსხვერპლი ფიზიკურ ტკივილს, ტანჯვას განიცდის. **ამდენად**, დაზარალებული (ოჯახური ძალადობის მსხვერპლი) წარმოადგენს იმ პირს, ვისაც შეუძლია დაადასტუროს მის მიმართ განხორციელებულმა ძალადობამ მასში გამოიწვია თუ არა ტკივილი. **მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეში არ არსებობს დაზარალებულების სასამართლოში გაცხადებული ინფორმაცია საქმის ფაქტობრივი გარემოებების შესახებ.**

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო სასამართლომ, საქართველოს სსსკ-ის 297-ე მუხლის მოთხოვნათა ფარგლებში შეამოწმა რა გასაჩივრებული განაჩენი, მიიჩნევს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ ყოველმხრივ და ობიექტურად შემოწმდა ბრალდების მხარის მიერ შეკრებილი და

წარმოდგენილი მტკიცებულებები, ანალიზი გაუკეთდა მათ, მოხდა მათი ერთმანეთთან შეჯერება. განაჩენში ჩამოყალიბებული სასამართლო დასკვნები შეესაბამება საქმეში არსებულ მტკიცებულებებს. სასამართლოს მიერ დადგენილია ყველა ფაქტობრივი გარემოება, რაც საჭიროა დასაბუთებული და კანონიერი გამამართლებელი განაჩენის გამოსატანად. პალატა მიიჩნევს, რომ არც გამოძიების და არც სასამართლო განხილვისას არ ყოფილა მოპოვებული და გამოკვლეული უტყუარი, აშკარა მტკიცებულებები, რომლებიც დაადასტურებდნენ იმ ფაქტს, რომ **ს-----მა** პირის ბრალდების შესახებ დადაგენილებაში მითითებული ქმედება ჩაიდინა. შესაბამისად, სააპელაციო პალატას მიაჩნია, რომ სახელმწიფო ბრალმდებლის მიერ წარმოდგენილი სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა დაუსაბუთებელია, იგი აგებულია ეჭვებსა და ვარაუდებზე. სააპელაციო პალატის აზრით, პირველი ინსტანციის სასამართლომ სათანადოდ შეაფასა საქმეში არსებული მტკიცებულებები და მტკიცებულების შეფასების დროს წარმოშობილი ეჭვი სავსებით სამართლიანად გადაწყვიტა **ს-----ის** სასარგებლოდ, რაც საქართველოს კონსტიტუციის **31-ე მუხლის მეშვიდე ნაწილის** და საქართველოს სსსკ-ის მე-5 მუხლის მე-3 ნაწილის იმპერატიული მოთხოვნაა. გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა ეჭვის გამომრიცხავ, შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა.

გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცების სტანდარტი დადგენილია, ასევე ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ. აღნიშნულთან დაკავშირებით, ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ საქმეში **TANIS AND OTHERS v. TURKEY**, განმარტა შემდეგი: "წერილობითი და ზეპირი მტკიცებულებების შეფასებისას სასამართლო ითვალისწინებს უკვე დადგენილ სტანდარტს - გონივრულ ეჭვს მიღმა. მსგავსი მტკიცება შეიძლება გამომდინარეობდეს მხოლოდ საკმარისად ძლიერი, ნათელი და შეთანხმებული დასკვნებიდან, ან მსგავსი უდავო ფაქტების ვარაუდიდან. დამატებით უნდა აღინიშნოს, რომ მხარეთა ქცევა მტკიცებულებათა მოპოვებისას შესაძლებელია იყოს მხედველობაში მიღებული".

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის თანახმად, ყოველი ადამიანი აღჭურვილია საქმის სამართლიანი განხილვის უფლებით. ადამიანის ამ ფუნდამენტური უფლების არსი თავის თავში გულისხმობს სასამართლოს მიერ პირის მსჯავრდებას, ან წარდგენილ ბრალდებაში გამართლებას უტყუარი და საკმარისი მტკიცებულებების საფუძველზე. მოცემულ კონკრეტულ შემთხვევაში კი არავითარ ერთმანეთთან შეთანხმებულ და უტყუარ მტკიცებულებათა ერთობლიობასთან არა გვაქვს საქმე.

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით პალატა მიიჩნევს, რომ სახელმწიფო ბრალმდებლის სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს და გურჯაანის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 22 ივლისის განაჩენი **ს-----ის** მიმართ, უნდა დარჩეს უცვლელად.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

პალატამ იხელმძღვანელა რა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო

დაადგინა:

გურჯაანის რაიონული პროკურატურის პროკურორ **ო-----ის** სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდეს.

გურჯაანის რაიონული სასამართლოს 2019 წლის 22 ივლისის განაჩენი **ს-----ის** მიმართ, დარჩეს უცვლელი.

ს-----ი ცნობილ იქნას უდანაშაულოდ და გამართლდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ე“ და „გ“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში.

მხედველობაში იქნას მიღებული, რომ **ს-----ის** მიმართ გამოყენებული აღკვეთის ღონისძიება პატიმრობა გაუქმებულია;

გამართლებულ **ს-----ს** განემარტოს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლით გათვალისწინებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლების შესახებ;

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი კანონიერ ძალაში გამოცხადებისთანავე;

განაჩენი შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში, გამოცხადებიდან ერთი თვის ვადაში, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მეშვეობით.

მოსამართლე:
ხოლოაშვილი

მ.

